

[Finansministeren.]

tilfredsstillende Virkning. Hvis man stadig er opmærksom paa Faren og er klar over, at den er voksende, jo mere Pengemængden stiger og Varemængden falder, tvivler jeg ikke om, at det vil være muligt at holde Faren borte, men det kræver en intensiv Opmærksomhed over for Udviklingen og Viljen til at træffe de nødvendige og utvivlsomt stadig mere vidtgaende Foranstaltninger over for den omhandlede Fare.

De Synspunkter, jeg her har fremhævet, foranledigede, at Regeringen tog Initiativet til Udarbejdelsen af de Lovforslag, som foreløbig er resulteret i den Behandling, som i Dag finder Sted i dette høje Ting.

De Hovedsynspunkter, der har Betydning for at hindre Inflationen, er først og fremmest Stabilisering af Priser og Lønninger, dernæst en Reduktion af Indkomstrigeligheden gennem Skatter og Opsparing, og endelig for det tredje en Binding af de ledige Penge i Pengeinstitutter og Erhvervsvirksomheder. Af disse Hovedsynspunkter er Spørgsmaalet om Stabilisering af Priser og Lønninger det ubetinget vigtigste. Dette Spørgsmaal har det hidtil været muligt gennem de hertil indrettede Organers, specielt Prisdirektoratets og Priskontrolraadet's Virksomhed, at løse paa en efter Forholdene god Maade, men man maa være klar over, at Vanskelighederne i saa Henseende er voksende, efterhaanden som Preset bliver større og Balancen mellem Pengemængde og Varemængde forskydes i uheldig Retning, og man maa ikke ud fra det Synspunkt, at man hidtil har kunnet undgaa et Krak paa dette Omraade, lade sig forlede til at tro, at man ikke behøver at træffe ekstraordinære Foranstaltninger for at holde Lønninger og Priser i et stabilt Leje. Denne Stabiliseringsopgave er ifølge Sagens Natur saa vanskelig, at hvad der kan gøres for indirekte at fremme dens Løsning, ubetinget maa gøres, og et af de Midler, der i saa Henseende maa peges paa, er Bindingen af de ledige Penge, de ledige Penge, som for det første fremkommer ved Varelagrenes Formindskelse, Besætningernes Reduktion og Forbruget af andre Kapitalværdier, uden at de frigjorte Penge benyttes til Erstatningskøb, og dernæst fremkommer gennem Nationalbankens Kreditgivning, uden at der samtidig produceres en tilsvarende Varemængde til Forsyning af det danske Marked.

I de stærke Røster, som har lydt i Offentligheden i den stedfundne Diskussion om de her foreliggende Pengebindingsfor-

slag, og som særlig har drejet sig om Spørgsmaalet om forøget Skat og om bunden Opsparing, har det stærkt været fremhævet fra Kritikernes Side, at man ved Priskontrol og Lønkontrol alene var i Stand til at skabe den nødvendige Ro i det danske Pengevæsen. Man har efter min Mening her overset to Hovedsynspunkter. For det første overser man, at Pengerigelighedens vanskeligste Problem fremkommer efter Krigen, naar vi atter kan faa Varer udefra i større Omfang. Erfaringerne fra den forrige store Krig viste, at Overgangen fra Krig til Fred voldte de største økonomiske Vanskeligheder. Man bør derfor forberede sig bedst muligt i god Tid til Bekæmpelse af disse Farer. Det er ikke mindst under Hensyn til denne Forberedelse, at der netop nu kan være Grund til at foretage pengepolitiske Indgreb. Men for det andet overser man, at dersom man alene ved Restriktioner og Kontrolsystem skal naa det Maal, vi alle er enige om man bør sætte sig for dansk Pengepolitik, nemlig Undgaaelse af Inflation og de dermed følgende Ulykker for hele Samfundet, maa denne Kontrol stadig udvides baade i Omfang og Intensitet.

Vi vil komme ind i et vidtgaende Kontrolsystem langt ud over det, vi har i Øjeblikket. Pris- og Lønkontrollen, som vi har i Forvejen, maa suppleres med en Investeringskontrol og antagelig ogsaa med en Udbytte- og Rentekontrol samt en Omkostnings- og Avancekontrol langt skrapere, end man hidtil har kendt det. Det virker derfor noget overraskende, at man netop fra Kredse, hvor man ønsker at begrænse det centraliserede Kontorstyre paa Økonomiens Omraade, tager til Orde mod Foranstaltninger, som har til Formaal paa lempelig Maade, i hvert Fald paa ikke uoverkommelig Maade, at støtte den eksisterende Kontrol i dens Arbejde for at holde Priser og Lønninger i Ro.

Til disse Synspunkter vil jeg gerne føje, hvad jeg vil kalde et konjunkturpolitisk Synspunkt. Det er givet, at der efter Krigens Afslutning vil komme en overordentlig vanskelig Tid, hvor Skatteindtægterne vil gaa ned, uden at man kan regne med, at Statens Udgiftsforpligtelser reduceres tilsvarende, ja, der kan utvivlsomt blive Tale om væsentligt udvidede Krav til Staten f. Eks. paa det beskæftigelsesmæssige Omraade. De Indtægter, som bliver nødvendige for Staten til at imødegaa en saadan Situation, vil det være forudseende, om man i saa vidt Omfang som muligt søger at tilvejebringe nu, medens de Indkomster er til Stede, som stammer fra Krigskonjunkt-